

Verksamhetsplan **för Finlandsinstitutet**

verksamhetsåret 2018

Anders Eriksson, direktör

Stockholm i september 2017

Godkänd av styrelsen 11.9 2017

Innehållsförteckning

<i>INNEHÅLLSFÖRTECKNING</i>	2
<i>INSTITUTETS VERKSAMHETSIDÉ</i>	3
<i>KORT OM INSTITUTET</i>	3
<i>PRIORITERADE OMRÅDEN 2018</i>	4
<i>MÅLGRUPPER</i>	4
<i>PROGRAMVERKSAMHET</i>	4
<i>Litteratur</i>	4
<i>Utställningar</i>	5
<i>Film</i>	6
<i>Teater</i>	6
<i>Musik</i>	6
<i>Seminarier</i>	6
<i>BIBLIOTEKET</i>	7
<i>UTBILDNINGSVERKSAMHET</i>	8
<i>SPRÅKKURSER</i>	8
<i>MINORITETSPOLITIKEN</i>	8
<i>FASTIGHET OCH TEKNIK, INVESTERINGSBEHOV</i>	9
<i>PARTNERSKAP MED NÄRINGSLIVET</i>	9
<i>HYRESGÄSTER</i>	9
<i>PERSONAL</i>	9
<i>EKONOMI</i>	10

INSTITUTETS VERKSAMHETSIDÉ

Stiftelsen Finlands Kulturinstitut i Sverige har enligt sina stadgar till syfte att ”sprida kännedom om Finlands kultur- och samhällsliv, främja den sverigefinländska kulturen samt bidra till den kulturella växelverkan mellan Finland och Sverige”.

Institutets övergripande mål kan sålunda sammanfattas i fyra punkter:

- I det egna huset och på andra scener i Sverige presentera ett mångsidigt utbud av finländsk kultur, med tyngdpunkt på samtidskonst, litteratur, film, musik och teater. Utbudet ska bidra till att modernisera Finlandsbilden i Sverige och presentera Finland som ett intressant grannland. För att nå nya målgrupper och större geografisk spridning söker institutet aktivt nya samarbetspartner bland kulturinstitutioner i Sverige.
- Institutet ska medverka till en fruktbar samhällsdialog mellan Sverige och Finland och vara en viktig arena för denna dialog. Denna dialog ska omfatta ett brett spektrum av samhällsfrågor, basera sig på ett ömsesidigt erfarenhetsutbyte och diskutera de gemensamma utmaningar som länderna står inför.
- Institutet ska, bland annat genom sin programverksamhet, skapa nya långsiktiga kontakter mellan kulturutövare och kulturinstitutioner i Sverige och Finland. Syftet är att skapa nya kreativa möten, bereda vägen för intensivare kulturutbyte, öka kulturexporten och erbjuda finländska kulturutövare möjligheter att framträda i Sverige.
- Den svenska politiken för de nationella minoriteterna har stärkt det finska språkets ställning i Sverige. Institutet främjar den sverigefinländska kulturen genom att driva landets ledande finskspråkiga bibliotek, förmedla språkliga och kulturella impulser från Finland samt erbjuda en arena för sverigefinländska kulturutövare. Vi strävar också efter att formalisera institutets roll i den svenska minoritetspolitiken.

KORT OM INSTITUTET

Institutet drivs av en i Sverige registerad stiftelse, grundad av Sverigefinska riksförbundet, Finska föreningen i Stockholm, Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige samt av den bilaterala Kulturfonden för Sverige och Finland.

Finlandsinstitutet hör till ett nätverk av 16 finländska kultur- och vetenskapsinstitut, som runt om i världen arbetar för bilateralt utbyte med respektive värdland och för att sprida kännedom om finländsk kultur, vetenskap och samhällsliv. I Stockholm ingår institutet också i Team Finland, vars huvuduppgift är att hjälpa små och medelstora företag från Finland att hitta nya affärsmöjligheter, locka investeringar till Finland och främja Finlandsbilden.

Finlandsinstitutets styrelse består av ledamöter från såväl Finland som Sverige, representanter för stiftarna, samt 3-5 sakkunniga.

PRIORITERADE OMRÅDEN 2018

- Under mottot ”Det moderna och modiga Finland” fortsätter institutet att presentera ny finsk formgivning i form av utställningar och seminarier.
- Inom seminarieverksamheten diskuterar vi de gemensamma utmaningar som Sverige och Finland står inför, bl a när det gäller hållbar utveckling.
- Vi söker aktivt nya samarbetspartner för att utveckla vår verksamhet och bredda vår publikbas.
- Institutet stärker sin ställning som den ledande sverigefinska kulturinstitutionen och söker formalisera såväl bibliotekets som institutets övriga verksamhet i svensk minoritetspolitik.
- Vi strävar efter att bli en del av TelepArt-projektet, som initierats av institutet i Bryssel och som syftar till att med resebidrag öka mobiliteten i det finska kulturlivet, med fokus på musik och nycirkus. Det kan därmed bli en bra fortsättning på KINEMA-projektet.
- För att utvärdera insatserna under jubileumsåret låter vi Novus genomföra en ny opinionsmätning om Finlandsbilden i Sverige..
- Om ekonomin så medger utvecklar vi den grafiska profilen och institutets hemsida för att skapa en modernare bild av oss själva.

MÅLGRUPPER

Vid den workshop som genomfördes under våren, där såväl institutets personal som styrelse deltog, konstaterades ett behov av fortsätta att förnya institutets publik. De grupper som där pekades ut var bland annat barnfamiljer och unga vuxna. Härvid påpekades behovet av att söka nya samarbetsformer för att hitta dessa publikgrupper, till exempel genom att delta i festivaler utanför Stockholm. Resultatet av denna workshop ligger liksom NOVUS-mätning till grund för denna verksamhetsplan.

PROGRAMVERKSAMHETEN

Under 2017, då republiken Finland firade sitt 100-årsjubelium, var programverksamheten i hög grad inriktad på detta. Institutet viktigaste satsningar var bokmässan i Göteborg och en cirkusturné som i samarbete med Riksteatern genomfördes till 13 orter i landet. Institutet var också aktivt engagerade i många av de hundratals evenemang som genomfördes runt om i Sverige för att uppmärksamma jubileumsåret. Det betyder att institutet numera har ett mycket omfattande nätverk av potentiella samarbetspartners. Detta är en viktig tillgång när det gäller att förnya verksamheten och hitta en ny publik. I början av 2018 låter vi Novus föra en ny opinionsmätning om svenskarnas bild av Finland.

Litteratur

2018 ser inte ut att bli ett lika aktivt år när det gäller utgivning av finländsk litteratur i Sverige som 2017. Litteraturen är dock även fortsättningsvis en av hörnstenarna i institutets programverksamhet.

- Under året genomför vi 4-6 författarträffar. Träffarna ska vara aktuella och författarna bestäms när förlagen har sina utgivningsplaner för 2018 klara.
- Med stöd av Statens kulturråd fortsätter vår vi uppskattade turnéverksamhet med finländsk författare under 2018. Målet för denna verksamhet är att ett finländskt författarbesök inte ska kosta biblioteken mera än ett besök av en svensk författare.
- Målsättningen är också att tillsammans med Lukukeskus (Läsecentralen) genomföra ett par virtuella författarträffar under året, med fokus på nyutkommen och nyöversatt barn- och ungdomslitteratur.
- Tillsammans med Samfundet för Sverige och Finland arrangera en litteraturafton under hösten och i samarbete med Sverigefinska kulturföreningen den årliga sverigefinska bokmässan.

Utställningar

Den opinionsmätning som institutet genomförde vintern 2016-2017 visade att finsk formgivning har en mycket stark ställning i Sverige. Under jubileumsåret 2017 arrangerades en rad utställningar runt om i landet, en del av dem i samarbete med oss. Denna stor intresse för finsk formgivning finns det all anledning att spinna vidare på.

Tillsammans med konstinstitutioner på olika håll in landet försöker vi också sprida kännedom om finsk samtidskonst och vi initierar nya samarbeten och stimulerar till gemensamt skapande. Bostadsbyggandet och byggande av offentliga lokaler väntas ligga på fortsatt en hög nivå och eftersom den offentliga sektorn i Sverige håller fast vid målet att 1 % av byggkostnaderna ska gå till konstinköp, försöker vi hitta möjligheter för finländska konstnärer att delta.

Här är några konkreta exempel på verksamhet som planeras för 2018:

- 5-6 utställningar med finländsk samtidskonst och formgivning i vårt eget galleri.
- I samarbete med bl a ArkDes utvecklar vi vår konstpedagogiska verksamhet i syfte att hitta ny publik och för att skapa intresse hos barn och ungdomar. Verksamheten riktar sig både till Sverigefinska skolor och svenska skolor, främst i institutets grannskap.
- I samband med konstutställningarna genomförs After Work-träffar med gallerister och representanter för museerna i Stockholm i syfte att skapa nya nätverk mellan kulturliven i de båda länderna.
- Vi skapar möjligheter för finländska konstnärer att medverka med sina verk i det offentliga rummet i Sverige. Bland för vi en dialog om hur detta kan genomföras i samverkan med Hanaholmen projekt ”Mera konst”.
- Under hösten genomför vi en ”Open call”, där finländska konstnärer själva får anmäla sitt intresse av att ställa ut i galleriet och där verken sedan väljs ut av en jury.
- Vi för en dialog med konsthallar i andra delar av landet för att hitta långsiktiga samarbetsformer, både vad gäller gemensamma utställningar och eventuella residens.

Vinterträdgården används flexibelt för mindre utställningar (fotografier, affischer etc) endera självständigt eller i anslutning till institutets övriga programverksamhet.

Muminutställning Hur gick det sen? Renoverades under hösten 2016 och fortsätter om efterfrågan finns sin turné genom landet.

Filmer

Förutsatt att de båda regeringarna beviljar fortsatt finansiering fortsätter vi att distribuera finsk film inom ramen för projektet ”Ny finsk film”, där ett 60-tal orter nu är med. Under året medverkar vi vid filmfestivaler på olika håll i landet, bland annat i Jönköping, som under 2018 ska ha ett finskt tema.

Institutet står för urvalet av filmer och distribuerar dem via den europeiska film databasen Unique. Ambitionen är att det ska vara så nya filmer som möjligt, samtidigt som vi också tillhandahåller filmer med några år på nacken.

Vi fortsätter att låta granska de filmer vi distribuerar för att också kunna visa den för barn och ungdomar.

Vi utvecklar vår marknadsföring, med trailer, intervjuer e t c, för att locka nya publikgrupper. Vi utarbetar också pedagogiskt material som vi ställer till skolorna förfogande. För detta, och för andra utvecklingsinsatser, söker vi fortsatta anslag från Svensk filminstitutet.

Teater:

Teaterverksamheten syftar till att presentera modern finsk dramatik för en bred publik i Sverige och att öka intresset hos svenska teatrar att spela finska pjäser. Under 2018 söker vi nya samarbetspartner för att nå ut ny till nya målgrupper, samtidigt som fortsätter vårt etablerade samarbete med Riksteatern och Uusi teatteri.

Här några exempel på verksamheten under året.

- Institutet planerar att under året visa **fyra barn- och två vuxenpjäser på finska** inom ramen för vårt minoritetsuppdrag. Ambitionen är att också förmedla någon/några föreställningar vidare till andra orter i Sverige och att någon/några av vuxenföreställningarna ska textas så att de också är tillgängliga för en svenskspråkig publik.
- Under 2018 **fördjupas också samarbetet med bl a Riksteatern och sverigefinska amatörteatergrupper** i syfte att bredda publikbasen och inspirera till eget skapande. Samarbetet omfattar bl a föreställningen ”Gemensamma hjärtslag” som baserar sig på dikter av Eino Leino, och som ska visas på turné i Sverige i februari. För föreställningen tar institutet fram pedagogiskt material och inspirationsträffar arrangeras för modersmåslärare i finska.
- I samarbetet med nätverket FinnDrama **presenterar vi nyskriven finländsk dramatik** bland annat i form av seminarier och läsningar.

Musik

Avsikten är att även under 2018 arrangera festivalen ”A finntastic festival” i Stockholm och Göteborg. Festivalen är en helkväll med framför allt modern finländsk musik och riktar sig till en mycket bred målgrupp. Evenemanget arrangeras i nära samarbete med lokala sverigefinska organisationer och har bland annat som syfte att bygga upp nätverk av ungdomar som arrangerar egna evenemang och är ett led i ambitionen at modernisera bilden av Finland i Sverige.

Tillsammans med ett flertal sverigefinländska organisationer arrangeras också en konsert i samband med Gotlundsdagen (24.2), samt vid självständighetsdagen (6.12).

Institutet undersöker möjligheten att bli en del av TelepArt -projektet, som har startats av Finlandsinstitutet i Beneluxländerna och som har till syfte att främja internationaliseringen av det finska kulturlivet. Projektet har hittills mest stött finska musikerns turnéer i Europa.

Seminarier

Syftet med seminarierna är att modernisera Finlandsbilden i Sverige, erbjuda en konstruktiv dialog mellan länderna samt att utveckla befintliga och skapa nya nätverk mellan länderna. Verksamheten kommer under de närmaste åren att inriktas på de framtidsfrågor, arbetets innehåll, hållbarhet, välfärdsstaten framtid, och andra utmaningar som Sverige och Finland har gemensamt. Utbildningsseminarierna fortätter dock, liksom de säkerhetspolitiska seminarierna. Här är några ämnen som nu står på dagordningen:

- Arktiska frågor med anledning av att Finland är ordförande i Arktiska rådet och Sverige i Barentsrådet.
- Arbetsmiljöfrågor för lärare, med anledning av att så många lärare i Sverige lämnar yrket.
- Gemensamma erfarenheter av integration av nyanlända i skolorna.
- Fashion talk eller andra seminarier som anknyter till utställningsverksamheten.

För att hitta relevanta och kompetenta talare måste några av seminarierna simultanstolkas mellan finska och svenska. Institutet har en referensgrupp med företrädare för olika samhällssektorer som två gånger per år samlas för att diskutera tänkbara teman för seminarierna.

Verksamheten finansieras under perioden 2016-2018 med separata anslag från Jane och Atos Erkkos stiftelse och av ekon.dr. Peter Wallenbergs stiftelse för ekonomi och teknik. Under 2018 arbetar vi för att säkra den fortsatta finansieringen av seminarierna.

BIBLIOTEKET

Det sverigefinska biblioteket är med sina ca 20 000 media det mest välförsedda biblioteket i landet. Cirka 90 % av beståndet består av finskspråkig litteratur. Sedan 2016 är ca 200 finländska dagstidningar tillgängliga via läsplattorna i vårt bibliotek.

För att öka tillgängligheten inleddes under 2015 utlåning av e-böcker och om ett nationellt lånekort introduceras undersöker institutet möjligheten till nationell utlåning av e-böcker. Vår transporttjänst utnyttjas allt flitigare, framför allt av finsk- och tvåspråkiga barnfamiljer i Stockholmsregionen.

Finlandsinstitutets bokråd sammanträder två gånger under 2018 för att sammanställa listor över nyutkommen finsk, finlandssvensk och sverigefinsk litteratur, som man rekommenderar bibliotek, skolor och förskolor att köpa in. Syftet med bokrådets listor är alltså att hjälpa personalen att hitta intressanta läsupplevelser i den finska och sverigefinska bokutgivningen.

Läsfrämjande insatser planeras för barnen vid de sverigefinska förskolorna och grundskolorna i Stockholmsregionen, bland annat erbjuds bokprat i institutets bibliotek.

I samarbete med föreningen Sverigefinska kulturens vänner genomförs den årliga sverigefinska bok och kulturmässan och i anslutning till den en fortbildningsdag för bibliotekspersonal som ansvarar för den finska verksamheten vid andra bibliotek. I samarbete med de sverigefinska förlagen genomförs 5-6 bokpresentationer av nyutkommen sverigefinsk litteratur.

Ett nytt datasystem installerades under 2016 och under 2018 kommer detta att leda till betydande besparingar.

Ambitionen är att biblioteket ska stärka sin ställning som det ledande finskspråkiga biblioteket i Sverige. Institutet för därför en dialog med Kungliga

bibliotekets utredare om att bibliotekets ska inkluderas som ett rådgivningsbibliotek i den framtida nationella biblioteksstrategin.

UTBILDNINGSSAMARBETET

Utbildnings- och skolfrågor är sedan 1990-talets början ett av institutets viktigaste verksamhetsområden. Till denna verksamhet hör bland annat koordinering och sekretärfunktionen för den finsk-svenska arbetsgruppen för lärarutbildningsfrågor. Denna verksamhet utvecklas och breddas under 2018 och nya medlemmar rekryteras. Två möten genomförs under året; ett i Sverige och ett i Finland.

Arbetsgruppen fungerar också som referensgrupp för seminarierna om utbildningsfrågor som institutet regelbundet arrangerar. I anslutning till seminarierna byggs också långsiktiga nätverk mellan skolsektorerna i de båda länderna.

Institutet erbjuder svenska studenter att i våra lokaler avlägga inträdesprov till högre utbildning i Finland.

Institutet planerar också besöksprogram för gymnasieskolor från Finland, under rubriken *Luokkahuone Tukholma* (Klassrummet Stockholm). Arbetet bedrivs i nära samarbete med aktuella gymnasieskolor samt med Pohjola-Norden som ofta stöder dessa studiebesök ekonomiskt. Syftet är att erbjuda så intressant program som möjligt för att öka intresset för Sverige och för svenska språket bland gymnasieelever i Finland. Flera besök planeras under 2018. Bland annat kommer Berghäll gymnasium till Stockholm med en teateruppsättning som de själva skapat och som baserar sig på tidigare besök i Stockholm

Under de senaste åren har ett stort antal finskspråkiga förskoleavdelningar grundats och institutet arrangerar därför fortbildning för personal vid dessa förskolor, samt vid finska äldreboende.

På institutet arbetar vår utbildningsansvariga också med programverksamheten riktad till den sverigefinska minoriteten, speciellt finskspråkiga teatergästspel i samarbete med sverigefinska skolor och daghem. Under 2018 fördjupas samarbetet med bl a Riksteatern och sverigefinska amatörteatergrupper i syfte att bredda publikbasen och inspirera till eget skapande.

SPRÅKKURSER

En viktig del av institutets kontinuerliga verksamhet är språkkurserna i finska – för närvarande på sex/sju olika nivåer. Kursutbudet är därigenom mera komplett än den undervisning i finska som andra kursarrangörer erbjuder. Kurserna arrangeras som kvällskurser under 12 veckor med två lektionstimmar per gång. Efterfrågan på dessa kurser är fortsättningsvis mycket stor – antalet elever begränsas av utrymmesskäl till närmare 150 per år.

MINORITETSPOLITIKEN

Den svenska politiken vad gäller de nationella minoriteterna har varit föremål för en grundläggande genomgång. I betänkandet Nästa steg (SUO2017:60) pekar utredaren på en rad bristen inom minoritetspolitiken. Det mest intressanta ur institutets synvinkel är att han pekar på behovet av nationella strukturer och lyfter där fram institutets arbete med att sprida finsk kultur till olika delar av landet. Institutet kommer i sitt remissvar att understryka detta behov.

I september presenterar Kungliga bibliotekets utredare sin omvärldsanalys när det gäller biblioteksverksamheten på de nationella minoritetsspråken. Institutet har i sitt underlag till utredaren föreslagit att vi skulle få rollen som rådgivande bibliotek med

ett nationellt ansvar när det gäller finskan, enligt modell av de avtal Internationella biblioteket har med KB när det gäller andra språk. Detta skulle i så fall skrivas in i KB:s regleringsbrev och förhoppningen är att vi skulle få årlig budgetfinansiering för de två bibliotekskonsulenter vi föreslagit. Något konkret förslag kan väntas senare under 2018.

FASTIGHET OCH TEKNIK, INVESTERINGSBEHOV

Stiftelsen Finlands kulturinstitut i Sverige äger och förvaltar en stor fastighet med livlig kultur- och konferensverksamhet. Under 2016 hade huset sammanlagt ca 45 000 besökare.

Under 2017 ersattes projektorer och dukar i samtliga konferenslokaler, varför denna teknik idag är i mycket gott skick.

Under den närmaste femårsperioden kommer framför allt målningsarbeten att genomföras enligt renoveringsplanen från hösten 2014. Under 2018 kan en renovering av Sibeliusalen bli aktuell. Denna skulle omfatta målning och golvslipning och genomföras under sommaren 2018. Offerter tas in under vintern 2017-2018. I övrigt kommer institutets vaktmästare att genomföra målningsarbeten som ryms inom de årliga anslagen för fastighetsunderhåll.

Renoveringsplanen från 2014 uppdateras i syfte att få en klar bild av renoveringsbehovet i hissar och ventilationssystem.

PARTNERSKAP MED NÄRINGSLIVET

Institutet har sedan 2012 aktivt sökt samarbetspartners inom näringslivet. Institutet ställer sin kompetens samt vid några tillfällen per år också sina lokaler till företagens förfogande samt erbjuder synlighet i samband med arrangemangen i utbyte mot ett ekonomiskt bidrag.

Under våren 2017 förlängdes avtalet med Stora Enso och ett nytt avtal tecknades med Viking Line.

HYRESGÄSTER

Alla tillgängliga kontorslokaler är uthyrda.

PERSONAL

Personalen har under året bestått av elva heltidsarbetande och två halvtidsanställda, samt ett par freelanceproducenter för bokmässan och för cirkusprojektet. Institutets bokföring lades i september ut på en utomstående aktör, Grant Thornton, och en utvärdering av detta genomförs under året. Institutet har under 2018 två praktikanter, den ena från CIMO och den andra från Svenska kulturfonden.

EKONOMI

Vid utgången av 2017 ser det ekonomiska läget relativt gott ut, mycket beroende på det låga ränteläget i Sverige samt den relativt höga växelkursen på euron. (Ca 45 % av institutets anslag betalas ut i euro.) Konjunkturerna inom konferenssektorn är också goda och Fazer Amiga har stor efterfrågan på konferenslokalerna, vilket direkt påverkar den rörliga hyresintäkterna.

Institutet gjorde under 2015 och 2016 extra amortering om 500 000 kronor och målet är att kunna amortera sammanlagt 600 000 kronor även under 2017 och 2018.

Institutets viktigaste finansiär för den löpande verksamheten förblir Finlands kultur- och undervisningsministerium och de förslag till statsbudget som finansministeriet i Finland lagt fram för 2018 tyder på en oförändrad nivå. Institutet verkar också för att det s k kulturspridningsprojektet också i fortsättningen ska ha bialteral finansiering. ,

Kulturfonden för Sverige och Finlands treåriga anslag löper ut vid årsskiftet och institutet ansöker om en ny treårsperiod. Seminarieverksamheten bedrivs under perioden 2016-2108 bedrivs med anslag från Jane och Aatos Erkkos stiftelse och från ekon.dr. Peter Wallenbergs stiftelse för teknik och ekonomi.